

VERKIEZINGSPROGRAMMA **LIMBURG**

**PROVINCIALE
STATEN
VERKIEZINGEN
15.03.23**

9BBB

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

BESTE INWONER VAN LIMBURG

Limburg is een hele mooie provincie, misschien wel de mooiste van heel Nederland! Dat wil BBB Limburg graag zo houden, maar het is wat ons betreft wel tijd voor echte verandering. Verandering op diverse vlakken, maar zeker ook op het politieke en bestuurlijke vlak. Er moet echt geluisterd worden naar de mensen uit de regio's (platteland én steden) en bij politieke besluitvorming moet rekening worden gehouden met wat de mensen echt willen. De politiek is er voor de burgers en niet andersom! Niet praten over, maar mét de bewoners van Limburg!

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

WAAROM BBB LIMBURG?

Wij willen de verbinding terugbrengen; het contact tussen politiek en burgers en de verbinding tussen burgers onderling. Met respect met elkaar praten en vooral echt naar elkaar luisteren. BBB Limburg staat voor sterke steden en een krachtig platteland en kiest voor een 'samen sterk' aanpak. De steden kunnen niet zonder een mooi en gezond platteland en het platteland niet zonder bloeiende steden en haar voorzieningen. We zijn ons bewust van de grote landelijke en regionale uitdagingen en van de vraagstukken die in de nabije toekomst actueel worden. Samenwerken maakt ons daarin zoveel sterker en BBB Limburg weet zeker dat we gezamenlijk oplossingen gaan vinden. Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder: Samen in balans voor een gezond Limburg!

Dit Verkiezingsprogramma van BBB Limburg voor de Limburgse Provinciale Statenverkiezingen op woensdag 15 maart 2023, vertelt alvast meer over onze aanpak in de periode 2023 tot en met 2027.

Dit programma hebben we mede in overleg met inwoners van Limburg samengesteld; burgers en boeren, jongeren en ouderen, 'plattelanders' en 'stedelingen'. We hebben de afgelopen periode met heel veel Limburgers gesproken om te horen wat voor hen belangrijk is en we blijven dat doen, ook na 15 maart 2023. Onze kandidaten hebben verschillende achtergronden en vertegenwoordigen alle bevolkingsgroepen uit het Zuiden, Midden en Noorden van Limburg. We zijn een enthousiast team en kunnen niet wachten voor én samen met onze kiezers aan de slag te gaan!

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

WAT DOET DE PROVINCIE LIMBURG?

Voordat we verder gaan is het goed toe te lichten wat een provincie nu precies doet; wat wordt er in het Gouvernement in Maastricht geregeld? Op een aantal terreinen hebben provincies vaste taken, uitgewerkt in concrete wetgeving. In de Wet ruimtelijke ordening staat bijvoorbeeld dat de provincie in hoofdlijnen bepaalt of steden, dorpen en kleine kernen kunnen uitbreiden en waar bedrijventerreinen en kantorenparken mogen worden aangelegd. Naast dit soort wettelijke vastgelegde taken, liggen de overige taken van de provincie vooral op de volgende terreinen:

- Duurzame ruimtelijke ontwikkeling.** Nederland is een dichtbevolkt land. Het is daarom belangrijk de ruimte goed te verdelen tussen woningen, bedrijventerreinen en natuur- en agrarische gebieden. De provincie is ook verantwoordelijk voor het waterbeheer, waarbij de taken worden uitgevoerd door de waterschappen.
- Milieu, energie en klimaat.** De provincie zorgt voor een veilige en schone leefomgeving. Grote bedrijven die het milieu belasten hebben daarom een milieuvergunning van de provincie nodig. De provincie controleert de productie en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Verder stimuleert de provincie de productie en het gebruik van duurzame energie.
- Vitaal platteland en natuurbeheer.** Kwaliteitsverbetering van de bestaande natuur, bevordering van recreatie en ontwikkeling van een verantwoord landbouwbeleid zijn taken voor de provincie.
- Regionale bereikbaarheid.** De provincie zorgt er voor dat alle regio's binnen de provincie goed bereikbaar zijn. Zij is verantwoordelijk voor de aanleg en het onderhoud van provinciale wegen, fietspaden, tunnels en bruggen buiten de bebouwde kom (met uitzondering van rijkswegen). De provincie speelt een belangrijke rol bij de organisatie van het openbaar vervoer in en tussen regio's.
- Regionale economie.** De provincie stimuleert de regionale economie. Daarnaast zet de provincie zich in voor voldoende scholen en werkgelegenheid, zodat iedereen een passende baan heeft en bedrijven de mensen vinden die ze zoeken. Provincies verbeteren ook de samenwerking tussen universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- Cultuur en monumentenzorg.** De zorg voor de culturele eigenheid van de provincie behoort ook tot de kerntaken. Het beheer van het cultureel erfgoed en de monumentenzorg liggen voor een deel in handen van de provincie.
- Toezicht op de gemeenten.** Ook controleert de provincie of de gemeenten goed met hun geld omgaan. Provincies bevorderen ook de samenwerking tussen gemeenten en houden toezicht op de kwaliteit van het lokaal bestuur.

Om al deze taken uit te voeren heeft provincie Limburg geld nodig. Dat krijgt ze vooral van het Rijk, om precies te zijn uit het Provinciefonds en via specifieke uitkeringen. Naast deze uitkeringen uit de rijksschatkist heeft de provincie ook enkele eigen inkomsten. De belangrijkste daarvan wordt gevormd door de 'opcenten' op de motorrijtuigenbelasting. Dat is een toeslag op de wegenbelasting die per provincie kan verschillen. Verder ontvangt de provincie ook nog het jaarlijkse rendement over de zogenaamde 'Essent-gelden' (opbrengst bij de verkoop van haar aandelen in Essent) dat besteed kan worden.

BOVENPROVINCIALE ONDERWERPEN

Ook over de onderwerpen waarbij de provincie formeel geen taak heeft (behalve mogelijk bij de uitvoering van centraal overheidsbeleid) hebben we als BBB Limburg een sterke eigen mening en visie. Onze mening kun je lezen in de extra bijlage bij dit verkiezingsprogramma, waarbij we er als provinciale bestuurders alles aan zullen doen om het centraal overheidsbeleid te sturen in de door ons gewenste richting, met de inwoners van Limburg als belangrijkste drijfveer. Voorbeeld hiervan is het asielbeleid in Nederland, waarover heel veel te doen is en waarbij de inwoners van de regio geconfronteerd worden met falend overheidsbeleid.

Dit verkiezingsprogramma is zeer zorgvuldig tot stand gekomen. Toch blijft BBB Limburg met ogen en oren open staan voor de actualiteit. Wat we vandaag niet weten, kan morgen heel urgent zijn. Ook daarom blijven we openstaan voor reacties, vragen en suggesties. Dat kan digitaal per mail bijvoorbeeld of rechtstreeks met een van de kandidaten van BBB Limburg en dadelijk ook met de gekozen Statenleden die de stem van de inwoners van Limburg laten horen in het Gouvernement!

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

ONZE AANPAK

We hebben als BBB Limburg een aantal uitgangspunten (visie, missie, waarden en normen) die we erg belangrijk vinden en die aan de basis staan van al ons handelen. Hierbij hanteren we uiteraard ook de zogenaamde kernwaarden van BBB, welke zijn:

NAOBERSCHAP

- We geven om elkaar en werken respectvol samen.
- Er voor elkaar zijn is vanzelfsprekend.

GULDEN REGEL

- Behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt worden.
- Wat u niet wil wat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.
- Wees betrouwbaar, eerlijk, oprecht en respectvol.
- Iedereen is gelijk.
- Transparant, helder en open.

AUTHENTIEK

- Blijf jezelf, doe gewoon, wees positief (het glas is halfvol).
- Humorvol.
- Geen arrogantie, geen spatjes.

PROFESSIONEEL

- Kijk vooruit, naar de lange(re) termijn.
- Goede stijl & houding.
- Stel het algemeen belang boven het persoonlijk belang.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

VISIE

Wat ons betreft, begint het met een heldere visie op de toekomst, de stip op de horizon. Waar willen we als Limburg naar toe en hoe gaan we daar komen? Momenteel ontbreekt deze visie volledig in Nederland en ook in Limburg. Wij streven naar een krachtig platteland en sterke steden in Limburg met behoud van ons unieke cultuurlandschap, ook voor volgende generaties. BBB Limburg wil voor onze provincie dat alle inwoners veilig kunnen (blijven) wonen in een gezonde omgeving, met de zekerheid van een goed draaiende lokale economie, goed lokaal onderwijs voor iedereen (theoretisch en praktijk), de zekerheid van lokaal voedsel, betaalbare (groene) energie en een gezonde boerennatuur met aandacht voor bodem, water, lucht en milieu. BBB Limburg noemt dat een Gezond Limburg. Deze visie vormt wat ons betreft de basis voor provinciaal meerjarenbeleid (veel langer dan vier jaar) en voor al onze keuzes.

VERBINDEND

Zoals hiervoor aangegeven willen we echte verbinding tot stand brengen. Verbinding tussen de overheid en haar burgers en verbinding tussen burgers onderling. Dit klinkt misschien in eerste instantie erg zweverig, maar is wat ons betreft eenvoudigweg met elkaar in gesprek gaan en daarbij vooral echt naar elkaar luisteren. Dit betekent zeker niet dat iedereen het altijd met elkaar eens hoeft te zijn, maar als je met respect je best doet om de ander te begrijpen kom je gezamenlijk het verst.

Ook de verbinding met de 'Haagse Politiek' vinden we erg belangrijk. Inwoners van de regio (platteland en steden) voelen zich meer en meer vervreemd van de centrale overheid. Allerlei wetten en regels worden ingevoerd door mensen die veel te ver van de regio af staan. Mensen in Limburg worden geconfronteerd met de nadelige gevolgen van deze wetten en regels en voelen zich niet meer gehoord en wantrouwen de overheid. BBB Limburg wil het vertrouwen terugbrengen door de stem van de regio te laten klinken in het Gouvernement in Maastricht en in Den Haag.

En - net zo belangrijk - door te zorgen dat naar de stem van de regio daadwerkelijk wordt geluisterd. Onze regionale Limburgse belangen moeten zo worden meegenomen in provinciale en landelijke wetten en regels.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

VOOR ALLE LIMBURGERS

Wij zijn een partij van en voor alle Limburgers; voor burgers én boeren, voor onze ondernemers, jongeren én ouderen én voor de inwoners van de steden en het platteland. Bij al onze beslissingen houden we rekening met de gevolgen voor al onze inwoners. Het kan niet zo zijn dat een maatregel ten gunste van een bepaalde groep uiterst nadelige gevolgen heeft voor een andere groep. Uiteraard zullen er keuzes moeten worden gemaakt dat zullen we zeker doen, maar wel op basis van een eerlijk verhaal en duidelijke communicatie met alle belanghebbenden. Het doel is om samen betere keuzes te maken voor elkaar en voor de toekomst.

EERLIJKE, HELDERE EN TRANSPARANTE COMMUNICATIE

Zoals hiervoor opgemerkt zullen er gezien de uitdagingen waarvoor we met z'n allen staan keuzes gemaakt moeten worden. Dat zullen soms ook moeilijke keuzes zijn en daar lopen we niet voor weg. Maar we zullen iedereen wel altijd hetzelfde verhaal vertellen en nooit keuzes maken zonder belanghebbenden gesproken te hebben. Wij zijn altijd aanspreekbaar op onze keuzes en iedereen kan het gesprek met ons aangaan. Ook na 15 maart 2023 staan we midden in de Limburgse samenleving, met onze voeten in de Limburgse klei, zand of löss en blijven 'de boer op gaan'. Vergaderen in het Gouvernement hoort erbij, maar we gaan ook (en liever) met inwoners en ondernemers van Limburg in gesprek. We willen van gedachten blijven wisselen over ideeën en/of zorgen en zien de inwoners van Limburg daarbij als onze belangrijkste tipgevers. Van Eijsden tot de Mookerheide!

BETROUWBARE EN VERANTWOORDELIJKE OVERHEID

Dit lijkt een dooddoener en zou eigenlijk niet vermeld hoeven te worden. We doen het toch vanwege de vele en bekende overheidsmissers in het (recente) verleden. Ook dit is wat ons betreft niet al te ingewikkeld en we hanteren dan ook het uitgangspunt: 'zeg wat je doet en doe wat je zegt'. De kiezer weet altijd wat zij/hij aan ons heeft. Wij zullen altijd onze verantwoordelijkheid nemen en leggen verantwoording af aan onze kiezer. Dit doen we niet eenmalig bij de volgende verkiezingen in 2027, maar gedurende onze gehele ambtstermijn.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

BELEID EN OPLOSSINGEN GEBASEERD OP DE FEITEN

Feiten als basis voor beleid. Dit klinkt logisch, maar toch is dit juist wat onze landelijke en provinciale bestuurders hebben losgelaten, met alle dramatische gevolgen van dien. Een goed voorbeeld hiervan is het landelijke stikstofbeleid. Wetenschappers die hierin gespecialiseerd zijn en ook mensen uit de praktijk, hebben laten zien dat modellen, berekeningen, aannames en uitgangspunten niet juist zijn of niet correct worden toegepast. Dit beleid leidt tot toenemende polarisatie binnen onze maatschappij -ook in Limburg- en moet stoppen. Nog los van de enorme hoeveelheid gemeenschapsgeld (25 miljard) dat dit kost, waarbij het te bereiken resultaat absoluut onzeker is. BBB Nederland heeft een wetenschappelijk onderbouwde oplossing aangedragen voor het stikstofprobleem die helaas nog onvoldoende gehoor in de Tweede Kamer heeft gekregen. De unieke ligging van Limburg, ingebed tussen België en Duitsland, maakt dat we een bijzondere positie innemen. Zo ook in het stikstofdossier, waarbij realistisch haalbare normen en feitelijke waarnemingen de basis moeten zijn voor beleid waarbij gedwongen uitkoop onbespreekbaar is.

Wij vinden het belangrijk om alle belangrijke opgaven waar we in Nederland en dus ook in Limburg voor staan, gezamenlijk op te pakken. Denk hierbij aan goed waterbeheer, de bescherming van onze natuur, de toenemende droogte maar ook wateroverlast en de klimaatverandering. Begrijp ons goed: we ontkennen als BBB Limburg zeker niet dat deze opgaven er zijn en erkennen dat deze opgaven oplossingen vragen. We denken echter dat de nu voorgestelde oplossingen geen echte oplossingen zijn en dat de diverse opgaven in onderlinge samenhang moeten worden bekeken en opgelost. We zijn als BBB Limburg van mening dat dynamisch watermanagement centraal staat in beleid en uitvoering; nooit meer te veel en nooit te weinig (regen)water met de zekerheid van altijd beschikbaar schoon en veilig Limburgs drinkwater. Tot slot vinden we het belangrijk om oplossingen/maatregelen op maat te kiezen. Dit is met name ook belangrijk in onze provincie waar bijvoorbeeld de uitdagingen in het Noorden van Limburg anders zijn dan in het Zuiden.

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

ONZE PLANNEN

DIT VERKIEZINGSPROGRAMMA IS GEBOUWD OP 9 PIJLERS:

- 01** Gezonde Samenleving
- 02** Gezonde Burgers
- 03** Gezonde Boeren
- 04** Gezond Onderwijs
- 05** Gezonde Economie
- 06** Gezonde Dieren
- 07** Gezonde Planten
- 08** Gezonde Bodem
- 09** Gezonde Regio's

Deze pijlers staan aan de basis van een Gezond Limburg waar alle inwoners in balans met elkaar fijn wonen, werken en leven. Wij sluiten ons verkiezingsprogramma af met een apart regionaal hoofdstuk met daarin onze speerpunten per regio (Noord-, Midden-, en Zuid-Limburg) inclusief een extra bijlage met onze mening over een aantal 'bovenprovinciale' onderwerpen.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

01 GEZONDE SAMENLEVING

WELZIJN

Een gezonde samenleving raakt de kern van BBB Limburg. Het gaat in essentie over het welzijn van de inwoners van Limburg. De geschiedenis van onze provincie laat zien dat een bloeiende economie werkgelegenheid en welvaart kan brengen. De actualiteit leert dat niet iedereen in deze welvaart deelt en (verbeteren van) welzijn ervaart. BBB wil dat iedereen een bijdrage mag leveren aan die groei en welvaart en ook iedereen de vruchten van welvaart en welzijn zou moeten kunnen plukken. Alle inwoners van de provincie Limburg moeten volwaardig deel kunnen nemen aan de samenleving, de kans krijgen om zich te ontwikkelen en in “materiële en niet materiële” zin te delen in voorspoed. BBB vraagt extra aandacht voor de kwaliteit en comfort van onze leefomgeving. Want de aantrekkelijkheid van de fysieke omgeving draagt bij aan ons lichamelijke en geestelijk welbevinden. Een samenleving wordt prettiger ervaren als mensen lekker in hun vel zitten. Wij willen daaraan bijdragen door een veilige en schone omgeving te realiseren om fijn in te leven, te werken en te ontspannen.

Omdat het leven van mensen zich voor een belangrijk deel op regionaal niveau afspeelt, ligt hier de basis om de welvaart te verbeteren en te verbreden. Een brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Wonen, werken, scholen en ook de kwaliteit van de leefomgeving begint bij een gezonde basis en brede welvaart voor iedereen. Iedereen in Limburg verdient gelijke kansen. Het huidige beleid is vaak gebaseerd op wantrouwen, BBB Limburg wil beleid maken gebaseerd op vertrouwen. Verantwoordelijkheden worden gegeven en dienen ook te worden genomen. Mocht er iets daardoor niet goed gaan, steken wij de hand in eigen boezem en nemen wij onze verantwoordelijkheid.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

VEILIGHEID

Er komt meer geld beschikbaar voor politie en handhaving. Kleinere politietaken worden niet zomaar afgeschoven op Boa's, zonder dat deze de middelen hebben om zich te beschermen. Zowel politie als Boa's moeten over voldoende middelen beschikken en ingezet worden in die situaties waarin zij het effectiefst kunnen werken. We geven - mede in Euregionaal verband - meer aandacht aan bestrijding van criminaliteit op het platteland om zo drugskartels en rondrijdende bendes, geen kans te geven.

WOONGELEGENHEID

Voor het bouwen van woningen kijken we eerst naar de lege en beschikbare plekken binnen de bestaande kernen/steden. Er dienen voldoende mogelijkheden geboden te worden voor jongeren om in Limburg te blijven wonen. Bij het toewijzen van woningen wordt gekeken naar urgentie en niet naar afkomst. Dit betekent dat de ene bevolkingsgroep niet meer of minder of eerder recht heeft op een (betaalbare) woning dan de andere bevolkingsgroep, puur op basis van afkomst. Dit geldt over en weer. Er wordt eerst zoveel mogelijk op de lege en beschikbare plekken binnen de bestaande kernen/steden gebouwd. Zo worden vruchtbare landbouwgrond en het unieke cultuurlandschap op het platteland behouden. Pas als 'binnen dorps' bouwen niet afdoende blijkt, wordt er gebouwd om de kernen heen.

In de steden worden kantoor- en winkelpanden, die langer dan 1 jaar leeg staan, eerst omgebouwd tot woningen/appartementen, voordat landbouwgrond op het platteland wordt afgesnoept voor nieuwbouwwoningen. Om zoveel mogelijk landbouwgrond te sparen, wordt er in de komende jaren meer verticaal dan horizontaal gebouwd. Dus: meer hoogbouw in de steden, zodat het platteland zijn unieke karakter en landschap kan behouden.

ENERGIE

BBB is een voorstander van kernenergie als schone energiebron. Voor een structurele energieproductie, zonder aantasting van ons mooie landschap, zonder aanpassing van ons energienet, kunnen veilige kerncentrales gebouwd worden. Geen CO₂-uitstoot en een goedkope grondstof. BBB Limburg is vóór kleinschalige initiatieven voor zonne-energie en andere innovatieve energie-

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

concepten, maar omwonenden moeten wel kunnen meedoen en meeprofiteren. Door een eigen energie-coöperatie samen met een energieleverancier op te zetten, kan gericht energie worden geleverd aan burgers die een kleine portemonnee hebben. Waterstof en Groen (bio-)Gas kunnen mogelijk ook een bijdrage leveren aan de energietransitie. De Limburgse energieconsument moet zo kunnen profiteren van Limburgs subsidiegeld. Het stroomnetwerk van de netbeheerders op het platteland moet worden aangepast, zodat boeren en burgers de daken kunnen vol leggen met zonnepanelen en ook in staat zijn de energie terug te leveren aan het elektriciteitsnet. Subsidies voor zonnepanelen worden gebruikt voor de aanleg van panelen op bedrijfsdaken en geluidsschermen, in plaats van op (landbouw)grond.

MOBILITEIT, TRANSPORT EN LOGISTIEK

In buitengebieden heeft mobiliteit een andere betekenis dan die in steden. Stedelijke en interstedelijke mobiliteit kan goed vormgegeven worden met openbaar vervoer en houdt voor Limburg niet op bij onze landsgrenzen. Binnen steden is elektrificatie noodzakelijk voor een goede leefomgeving. BBB ondersteunt elektrificatie van (openbaar) vervoer en het gebruik van waterstof. De provincie mag een regierol claimen in de creatie van de infrastructuur die dat mogelijk maakt. Gelden die de centrale overheid ter beschikking voor infrastructuur dienen gelijk te worden verdeeld over de provincies.

In geheel Limburg wordt het openbaar vervoer geoptimaliseerd. Iedere kern krijgt de mogelijkheid, tijdens de spits, via openbaar vervoer sneldiensten te reizen naar het dichtstbijzijnde NS-station. Overdag blijft het stadsvervoer op peil en in de kleinere kernen komt effectief openbaar vervoer bijvoorbeeld met behulp van een buurtbus of door de provincie gesteunde particuliere initiatieven. Voor iedereen dus goed en zo goedkoop mogelijk openbaar vervoer. Dit vormt voor ons een belangrijk aandachtspunt bij de volgende aanbestedingsronde. Provinciale en bestaande wegen buiten de bebouwde kom, dienen daar waar nodig aangepast te worden om zwaar verkeer om de kern heen te leiden. Landbouwverkeer krijgt ook toegang tot deze nu voor hen afgesloten provinciale/bestaande wegen.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

Wij willen fietsvriendelijke verkeersroutes inrichten met voldoende veilige en goed verlichte fietspaden van en naar de dorpen onderling en naar de omliggende steden. Er komen meer (snel)fietspaden in Limburg. De verbinding tussen de steden en ook aansluitingen van dorpen naar de (reeds) aangelegde snelfietspaden worden verbeterd. Zo bevorderen we de energieneutrale bereikbaarheid en de gezondheid van de burger. Overlast veroorzaakt door wielrenners en gemotoriseerd verkeer in het Heuvelland heeft onze aandacht. Uiteraard houden wij de belangen van de inwoners van dorpen, buurtschappen en buitengebied die veelal zijn aangewezen op vervoer per auto, ook in het oog.

MINDERHEDEN/GELIJKWAARDIGHEID

BBB is er voor alle inwoners van de provincie Limburg; ongeacht kleur of achtergrond, leeftijd, gelovig of niet gelovig, hetero, homoseksueel of gender. Iedere inwoner mag zichzelf zijn. Jongeren horen er echt bij en ouderen en mensen met een beperking doen volwaardig mee. Iedere inwoner mag zich veilig, prettig maar vooral welkom voelen in onze provincie. We zetten in op een beleid dat respect voor een ander bevordert en tegelijkertijd bieden we een omgeving waarbij we, voor de overheid, de wet en het recht, allen gelijk zijn. BBB staat voor een samenleving waar iedereen aan mee zou kunnen doen. Toegankelijkheid voor iedereen staat centraal voor zowel fysieke leefomgeving als de sociale en economische leefomgeving. We bevorderen inclusiviteit en omarmen diversiteit, ook van mensen met fysieke of mentale beperkingen en/of bijvoorbeeld laaggeletterdheid.

TRADITIES, FOLKLORE EN CULTUUR

Er komt een eenduidig beleid in Limburg voor het beschermen van onze tradities, folklore en cultuur. Tradities zorgen voor sociale binding tussen burgers en dienen daarom te worden behouden. Cultuursubsidies worden evenredig verdeeld over de hele provincie, beter onder de aandacht gebracht en laagdrempeliger. Wij maken ons daarnaast ook sterk voor een eerlijke en evenredige landelijke verdeling van cultuursubsidies die nu nog grotendeels naar de Randstad gaan. Wij zien het als een provinciale kerntaak om, samen met het Rijk en de gemeenten, in heel Limburg te zorgen voor een sterke culturele basisinfrastructuur. Het cultuuraanbod in een stad of regio is immers mede bepalend voor de aanwezige sfeer en dynamiek en daardoor voor de aantrekkingskracht om in dat gebied te gaan wonen, studeren, werken of recreëren.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

Het Limburgs is de taal die in Limburg op het platteland en in de steden gesproken wordt, waarbij de charme van de taal wordt geaccentueerd door de lokale verschillen. Het Limburgs dient als taal behouden en gestimuleerd te worden. BBB Limburg streeft ernaar dat de Limburgse taal in Limburg hetzelfde behandeld wordt als de Friese taal in Friesland.

BESTUUR

BBB wil een provincie die transparant te werk gaat, en eerlijk is over waar beleid voor ingezet wordt. De overheid hoort dienstbaar te zijn aan haar inwoners en integer te werk te gaan. Transparantie vóór, tijdens en na het maken van beleid, dat gemaakt wordt met gezond boerenverstand. De stem van de burger wordt tussen verkiezingen door gehoord bij belangrijke besluitvorming, bijvoorbeeld over zijn directe leefomgeving. Dit gebeurt bijvoorbeeld via (lokale of regionale) referenda en/of volkspeilingen.

Plattelandsgemeenten worden niet gedwongen om uit financiële overwegingen te fuseren met een stad tot een supergemeente. Het risico na zo'n fusie is groot dat de voormalige kleine gemeenten, die nu zelfstandig zijn en dicht bij de bevolking staan, worden overschreeuwd of overruled door de 'grote stadsbroer'. De kloof tussen burger en overheid moet worden verkleind en een 'supergemeente' staat te ver af van de bevolking.

De Omgevingswet, de lokale participatie, het beleggen van taken en bevoegdheden bij de gemeente is een goede zaak, echter de nieuwe Omgevingswet kan leiden tot een willekeur aan regels, die per gemeente anders zijn. Beleid moet worden gebaseerd op objectieve uitgangspunten en meetmethodieken, waarbij de mens centraal staat. Burgers moeten tijdig worden betrokken bij beleidsvorming, zodat hun stem kan worden meegenomen in de besluitvorming. Waar nodig en waar de situatie erom vraagt, zal het beleid soepeler of strenger moeten zijn. Waar het niet nodig is, gelden de landelijke regels.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

WAT WIL BBB

- 01** De (mobiele) politieposten op het platteland keren terug.
- 02** We zetten in op een Limburg breed werkend veiligheidsnetwerk, mede in Euregionaal verband.
- 03** Discriminatie is verboden. Dus ook positieve discriminatie. Mensen die solliciteren bij de overheid worden beoordeeld op basis van kwaliteit en niet op basis van geslacht, lichamelijke beperking, kleur, seksuele geaardheid, religie of wat dan ook.
- 04** Er komen geen zonnepanelen op landbouwgrond zolang er nog lege daken en terreinen zijn. In het Bouwbesluit dient te worden opgenomen dat daken geschikt zijn voor het plaatsen van zonnepanelen. We vinden dat er alleen nog zonnepanelen op daken mogen worden geplaatst en dat hier bij nieuwbouw en renovatie van zowel particulier als zakelijk vastgoed vooraf rekening mee moet worden gehouden. Vruchtbare grond opkopen door externe investeerders ten behoeve van het plaatsen van zonnepanelen is verleden tijd.
- 05** Binnenstedelijk stimuleren we de bouw van kleinschalige woonvormen. Op het platteland stimuleren wij de bouw van voldoende woningen voor jongeren en jonge gezinnen.
- 06** Nader onderzoek dient plaats te vinden naar de locatie waar (mini) kerncentrales veilig gebouwd kunnen worden.
- 07** De energie die je niet gebruikt hoef je ook niet groen te maken. De provincie moet het verminderen van energieverbruik blijven stimuleren. Het verstrekken van subsidies op energiezuinige apparaten en op isolatie voor de inwoners die dit niet zelf kunnen betalen zijn daar voorbeelden van.
- 08** Lokale energie moet zo veel als mogelijk lokaal worden gebruikt. Daarom moet worden gekeken naar de mogelijkheden van het opslaan van stroom bij kleinverbruikers en/of bij lokale producenten.
- 09** Procedures en regels in de Omgevingswet moeten voor iedereen vereenvoudigd worden en deze procedures en regels moeten vervolgens niet te kostbaar zijn om uit te voeren.
- 10** De provincie stimuleert dat plattelandsgemeenten lokaal en klein kunnen blijven en reikt ze daarvoor actief (financiële) middelen aan.
- 11** In steden wordt meer groen aangelegd voor de recreatie en ontspanning van de stadsbewoners alsook de biodiversiteit. Dit is goed voor het klimaat, zorgt voor minder hoge temperaturen in de bebouwde stad en voor een betere afwatering.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- 12** De provincie schakelt veel minder kostbare externe adviseurs in, maar maakt gebruik van de aanwezige lokale (praktijk)expertise. Daarnaast vindt een evaluatie plaats van de effectiviteit van ons ambtenarenapparaat. Hierbij geven we onze ambtenaren de mogelijkheid om praktijkkennis op te doen over beleidsdossiers waar zij aan werken.
- 13** Elke regio in Europa is uniek en dient zijn eigen tradities en leefwijzen te kunnen behouden of dit nou landen, provincies of onderdelen van provincies (Noord/Midden/Zuid Limburg) zijn.
- 14** Als BBB onderstrepen we het belang van de vele kleine en grote (culturele) evenementen in Limburg. Ze vormen de fundering onder de leefbaarheid en sociale cohesie van onze provincie. De provincie dient dergelijke ontmoetingen ook te (blijven) faciliteren.
- 15** Cultuursubsidies worden evenredig verdeeld over de hele provincie en tevens beter onder de aandacht gebracht. Het aanvragen van dergelijke subsidies wordt laagdrempeliger.
- 16** Er komt een (digitale) provinciale agenda waarin alle culturele evenementen op datum en regio in vermeld staan.
- 17** We bevorderen dat kinderen in peuterspeelzalen, het basisonderwijs en de buitenschoolse opvang, naast het Nederlands, ook actief het Limburgs wordt aangeleerd.
- 18** BBB Limburg ondersteunt en stimuleert een onafhankelijke en objectieve lokale nieuwsvoorziening.

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

02 GEZONDE BURGERS

De overheid is er voor de inwoners en niet andersom. Beleid, houding en gedrag van de overheid wordt hierop getoetst. BBB Limburg laat de burgers in hun waarde. We stellen de mens centraal en niet de regels! Burgers bepalen bijvoorbeeld gewoon zelf wat zij willen eten, de taak van de overheid is informeren en voorlichten, correct en in de juiste context. Voldoende en goed voedsel dient beschikbaar en betaalbaar te zijn voor iedereen.

OPENBARE VOORZIENINGEN

Er zijn weer goede voorzieningen nodig (openbaar vervoer, scholen, geldautomaat, ambulance, politiepost, medische, sociale en culturele voorzieningen, snel internet) op het platteland, in kleine en grote gemeenten en steden, waardoor oud en jong zich thuis kunnen blijven voelen in hun eigen regio. Daar horen ook veilige en goed verlichte fietspaden bij, voor onze schoolgaande jeugd en andere weggebruikers. Voorzieningen zijn ook een bouwsteen van onze samenleving. Om deze te behouden en te verbeteren maken we ook gebruik van het netwerk, de kennis en de kunde van de Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL).

BEHOUD CULTUURLANDSCHAP EN VERDERE VERGROENING

We behouden het huidige cultuurlandschap op het platteland, waar mensen - ook uit de stad - van kunnen genieten. BBB Limburg maakt zich hard voor een waardevol platteland, waar naast voedselvoorziening en natuurbeleving ook aandacht is voor boerderij-educatie, kopen bij de boer, een zorg- en opvangfunctie, recreatie en ontspanning. We stimuleren vergroening door burgers (tegels eruit, groene balkons, meer planten, tuinen en bomen, regenopvang, etc.) en openbaar groen, ook in de bebouwde omgeving met als doel het verbeteren van de leefomgeving, vergroten van de biodiversiteit in de steden, hitte-stress reductie en waterbuffering.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

JEUGD EN ZORG

Het scheiden van partners bij opname in een verpleeghuis is wat ons betreft verleden tijd. We stimuleren kleinschalige verzorgingshuizen. Deze functioneren optimaal en zijn belangrijk voor de sociale samenhang, vooral als deze lokaal zijn gelegen. BBB Limburg investeert ook in een gezonde jeugdzorg, waarbij de zorgvraag centraal staat. Jeugdzorg is een maatschappelijke verantwoordelijkheid en dus is de maatschappelijke omgeving een onderdeel van de oplossing van alle zorgvragen. We kijken hierbij meer naar de persoon -of het gezin- dan naar het dossier. Organisatie en uitvoering van zorg is in principe een gemeentelijke taak, maar BBB vindt dat wanneer binnen gemeentelijk grenzen oplossingen moeilijk zijn, de provincie haar verantwoordelijkheid moet nemen om regionaal oplossingen te faciliteren. Maatregelen moeten doeltreffend zijn, alleen doelmatigheid is niet goed genoeg. BBB Limburg pleit daarbij ook voor zorgvuldig preventief beleid. Tevens willen de zorg in Limburg in zijn totaliteit evalueren. Dit om te beoordelen welke zaken goed gaan en welke zaken beter kunnen/moeten en hoe deze verbetering bereikt kan worden.

VRIJWILLIGERSORGANISATIES

Voor vrijwilligersorganisaties moet het aanvragen van vergunningen, subsidies en andere ondersteuning makkelijker en laagdrempeliger worden. Om hen daarbij te helpen moet de provincie er bij de gemeenten op aansturen dat er zogenaamde 'regisseurs leefbaarheid' worden aangesteld. Deze helpen de inwoners, vrijwilligers en mantelzorgers met het uitwerken van goede ideeën, verbinden mensen met elkaar, vangen signalen op, helpen met subsidieaanvragen en adviseren gemeenten hoe ze dingen beter/eenvoudiger kunnen doen.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

WAT WIL BBB

- 01** We geven aan burgers eerlijke informatie over het belang van een uitgebalanceerd voedselpatroon. Voldoende en goed voedsel dient voor iedereen beschikbaar en betaalbaar te zijn. BBB pleit voor voedsel-educatie op (basis)scholen met aandacht voor de herkomst van ons voedsel maar ook het effect van marketing op ons voedingspatroon.
- 02** We streven naar regionale redzaamheid. Producten die essentieel zijn voor de Nederlandse en Limburgse samenleving moeten ook in Nederland en waar mogelijk in Limburg geproduceerd worden, nu en in de toekomst. Denk hierbij aan een voedsel, drinkwater en energie.
- 03** Voor vrijwilligersorganisaties moet het aanvragen van vergunningen, subsidies en andere ondersteuning makkelijker en laagdrempeliger worden.
- 04** Voor Limburg zetten wij in op het behoud van de regionale ziekenhuizen die nauw in contact staan met de omliggende academische ziekenhuizen in Euregionaal verband. Het aantal hospices (waar mensen hun laatste levensfase door kunnen brengen) moet voldoende zijn om wachtlijsten te voorkomen en druk op de ziekenhuizen te verminderen.
- 05** We zorgen voor voldoende huisartsen en zorgen dat het voor hen aantrekkelijk wordt om zich in Limburg te vestigen. Wie een beroep doet op de zorg, vindt die passende zorg in de omgeving.
- 06** We zetten ons in voor het behoud van brievenbussen en geldautomaten zodat deze goed bereikbaar blijven voor alle inwoners.

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

03 GEZONDE BOEREN

SAMENWERKING OVERHEID, BOER EN BURGER/COMMUNICATIE

Nederlandse, en dus ook Limburgse boeren en tuinders, behoren tot de beste van de wereld. De waardering hiervoor staat echter onder druk door de negatieve beeldvorming. BBB Limburg steunt een landelijke, brede en langdurige voorlichtingscampagne om het eerlijke verhaal te vertellen zodat de burger beter geïnformeerd wordt - met correcte beelden in de juiste context - en de boer zich meer gezien voelt. Wij zorgen graag voor een betere samenwerking - maar ook communicatie - tussen overheid, boer en burger. Ons uitgangspunt is vrijheid en verantwoordelijkheid van de boer als ondernemer en ervaringsdeskundige. Het hebben van een eigen stabiele voedselvoorziening, maar ook regionale innovatiekracht en agrarisch natuurbeheer, moeten we behouden voor onze economie.

Er komt een stabiel, langjarig en betrouwbaar plattelandsbeleid met een duidelijke stip op de horizon en een looptijd van tientallen jaren waarin is vastgelegd wie welke ruimte krijgt in Limburg. De agrarische sector onderneemt in harmonie met de omgeving. Het plattelandsbeleid moet bedrijfsopvolging voor jonge boeren mogelijk maken, waarvoor indien nodig extra gelden en fiscale faciliteiten beschikbaar worden gesteld. De mogelijkheden dienen zo ingericht te zijn dat jonge boeren gemakkelijk gebruik kunnen maken van en toegang hebben tot de regelingen, in plaats van dat ze tegen een woud van regels en bureaucratie aanlopen. Het plattelandsbeleid wordt opgesteld samen met de agrarische sector, plattelandsbewoners, bedrijfsleven, waterschap en wetenschappers.

De komst van nieuwe woningen in het agrarisch buitengebied leidt nooit tot beperkingen voor de bedrijfsvoering van de agrarische sector. Wonen in het buitengebied betekent erkennen en accepteren dat agrarisch ondernemerschap essentieel is en niet beperkt mag worden. Van de andere kant dienen boeren wel rekening te houden met het woongenot van alle inwoners in hun omgeving. BBB Limburg ziet dat er steeds meer stedelingen naar het platteland verhuizen. Dit kan tot onbegrip leiden. Daarom willen wij dat in verkoopbrochures van woningen wordt opgenomen met welke eventuele overlast men op de betreffende locatie te maken kan krijgen.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

Daarnaast krijgen deze 'Nieuwe Plattelanders' de mogelijkheid een 'inboeringscursus' te volgen. Deze cursus wordt samen met boeren- en plattelandsorganisaties ontwikkeld en medegefinancierd door de provincie.

LANDBOUW

Landbouw is en blijft een belangrijke economische activiteit in onze provincie. De landbouwsector maakt enerzijds gebruik van de natuurlijke omgeving om voedselvoorziening en innovatie mogelijk te maken en ze geeft anderzijds vorm aan de activiteiten in het kader van natuurversterking en recreatie. Meer lokale en regionale ketens versterken de relaties tussen boer en burger en tussen stad en platteland. Dat maakt het mogelijk om in de agri-economie zowel op kwaliteit als kwantiteit in te zetten zonder hierbij de economische realiteit van wereldmarkten uit het oog te verliezen. De agrarische sector neemt haar verantwoordelijkheid voor milieuvraagstukken (op basis van juist gemeten waarden) en reduceert haar impact naar realistisch haalbare waarden. Boeren die willen innoveren worden daartoe gestimuleerd. Als boeren vanuit hun eigen keuze willen stoppen met hun bedrijf wordt dat door middel van eerlijke en transparante afstemming (Overheid - Boer) mogelijk gemaakt. Ook met de boeren die hun bedrijf willen blijven uitoefenen, vindt eerlijke en transparante afstemming plaats. Waar mogelijk, worden vrijgekomen agrarische stikstofruimte eerst ingezet voor het vergunnen van de PAS-melders, die buiten hun schuld in een vrijwel uitzichtloze situatie zijn beland. Beleidsdoelen zoals natuur en wonen kunnen eventueel door "verkaveling/ verplaatsing" gerealiseerd worden. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven door verplaatsing en/of uitkoop moet altijd mogelijk blijven in Limburg. Het commercieel inzetten van stikstof door bijvoorbeeld 'stikstofmakelaars' moet aan banden worden gelegd evenals de koehandel met 'virtuele emissies' en ook het uitwisselen van 'groene' en 'grijze' stikstof.

Boeren zijn hoofdzakelijk verantwoordelijk voor het prachtige Limburgse landschap, de inrichting, het aanzicht, het onderhoud en de verzorging ervan. Door boeren een deugdelijke vergoeding te bieden voor (bovenwettelijk) agrarisch natuurbeheer kan natuuronderhoud en -aanplant meer kostendekkend uitgevoerd worden dan door zwaar gesubsidieerde natuurorganisaties die vaak sterk afhankelijk zijn van giften en vrijwilligers.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

Wanneer boerengrond wordt opgekocht door de provincie, kunnen Non Gouvernementele Organisaties deze nu vaak kopen voor een laag bedrag. BBB Limburg vindt dat deze gronden voor een marktconforme prijs moet worden verkocht. Daarbij dienen ook boeren deze grond te kunnen kopen, zodat het platteland zijn functie en waarde voor inwoners en bezoekers kan vergroten. Wordt landbouwgrond van een boer door regels van de overheid minder waard, dan dient daar altijd een schadeloosstelling tegenover te staan.

De uitkoop van boeren om groene economie (landbouw) in te ruilen voor grijze economie (industrie) wordt gestopt. Boeren maken geen luxeproducten, maar leveren noodzakelijke producten zoals voedsel, agrarisch natuurbeheer en groene energie. Boeren vangen met hun gewassen CO₂ op, zorgen voor de grond, dragen bij aan waterbeheer en zorgen daarmee voor onze eerste levensbehoeften. Boeren jaag je niet weg uit Limburg, die behoud je voor Limburg en die koesteren we. De Limburgse land- en tuinbouw hoeft de wereld niet te voeden, maar kan wel helpen de wereld te voeden. Door boeren in Limburg te houden, blijft ook de kennis van en innovatie-technieken met betrekking tot voedselproductie in Limburg.

WAT WIL BBB

- 01** Er komt een aparte gedeputeerde voor landbouw en natuurbeheer die de samenhang op het platteland bevordert.
- 02** BBB streeft naar voedseltransparantie, waarin het voor de consument bijvoorbeeld duidelijk wordt hoeveel kilometers een product heeft afgelegd, en welke bijdrage bij de productie is geleverd aan natuurbehoud, extra dierenwelzijn en het vergroten van biodiversiteit.
- 03** Provinciale uitingen en -campagnes omtrent voedselproductie en voedselconsumptie worden eerst getoetst op waarheid en feiten door onafhankelijke deskundigen.
- 04** BBB Limburg stimuleert de consumptie van streekproducten.
- 05** Er komen voldoende gelden beschikbaar voor toegepast onderzoek en praktijkonderzoek voor land- en tuinbouw in de verschillende regio's van Limburg. Het agrarisch praktijkonderwijs in Limburg moet weer compleet en aantrekkelijk worden.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- 06** De provincie stimuleert initiatieven om in te zetten op een gevarieerd eetpatroon dat voldoende voedingsstoffen en vitamines bevat, lokale producten zoals groente, fruit, zuivel en vlees spelen hier een belangrijke rol in.
- 07** Boerennatuur (door boeren gerealiseerde, beheerde en onderhouden natuur) is dus ook natuur en wordt als zodanig door de provincie erkend, gewaardeerd en gestimuleerd.
- 08** Natuurorganisaties gesubsidieerd door de provincie, nemen het belang van behoud van boerennatuur mee in hun campagnes en dragen actief uit dat boerennatuur ook natuur is.
- 09** Agrarisch ondernemen kan in verschillende vormen, van intensief tot extensief, van gangbaar tot biologisch-dynamisch en alles daartussen. BBB Limburg maakt zich onder het motto 'samen sterk' hard voor alle (meng)vormen van het agrarisch ondernemerschap; groot of compact, gangbaar of onconventioneel, met als inzet een toekomstbestendige sector.
- 10** In verband met het risico op besmettelijke dierziekten voor de landbouw zoals bijvoorbeeld vogel- en varkenspest dienen de Terrein Beherende Organisaties hun eigendommen open te stellen voor extern beheer.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

04 GEZOND ONDERWIJS

VISIE

Goed onderwijs dient voor iedereen toegankelijk te zijn. Scholieren van het voortgezet onderwijs dienen hun opleiding nabij huis te kunnen volgen. Er moet aandacht zijn voor de studenten die qua leenstelsel net tussen wal en schip zijn beland, zij starten hun carrière met een torenhoge schuld buiten hun schuld om. Leerlingen met een lichamelijke beperking of chronische ziekte dienen, net als hun leeftijdsgenootjes, naar de plaatselijke school te kunnen gaan. Het is van wezenlijk belang dat kleinere scholen openblijven. Handhaving van basisscholen in de kernen draagt bij aan de toekomstige levensvatbaarheid van deze kernen doordat ouders met kinderen in kernen kunnen blijven wonen. BBB Limburg staat voor gelijke kansen. BBB Limburg is voor het behoud van basisscholen in de kleinere kernen. Deze basisscholen dienen zo lang mogelijk behouden te blijven, ook al zakt het aantal leerlingen onder de huidige landelijke grens. Hierbij steunt de provincie de Limburgse gemeenten zowel financieel als anderszins.

Gezond ontbijt en fruit dient op iedere school aanwezig te zijn. Betutteling wordt daarbij ook uitgesloten; ouders bepalen zelf wat ze hun eigen kinderen meegeven naar school. BBB Limburg stimuleert boer-burgercommunicatie niet alleen in woorden, maar ook in daden en zal dan ook jaarlijks substantieel financieel bijdragen aan boerderijeducatie, via schooluitjes en stagetrajecten.

Nederland is een absolute wereldspeler op het gebied van land- en tuinbouw. De land- en tuinbouw wordt steeds meer hightech, kijk maar naar bijvoorbeeld precisie-landbouw. Ook hier heeft de sector iets nieuws te bieden qua onderzoek en scholing. Er wordt verbinding gezocht; verbinding tussen het voortgezet-, middelbaar-, hoger-, universitair- en (technisch) agrarisch onderwijs en het bedrijfsleven wordt beter gepromoot. Delen is óók vermenigvuldigen! De kloof tussen wetenschap/theorie en praktijkkennis moet worden gedicht.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

Wij willen meer mogelijkheden voor het voortgezet onderwijs in de regio's van dorpen. Bijvoorbeeld middels dependances kunnen leerlingen dichterbij huis onderwijs volgen. Dit zal de leefbaarheid op het platteland stimuleren en de kansen voor de jeugd vergroten. Elke plaats/wijk heeft wat ons betreft recht op een buurthuis, waar verschillende activiteiten verzorgd worden. Indien nodig kunnen maatschappelijk werkers hierbij ondersteuning bieden. Zij kunnen tevens een signaleringsfunctie vervullen in de ontwikkeling van de jeugd in deze plaatsen en daar een positieve stimulans aan geven. Volwassenen kunnen er bovendien werken aan hun digitale kennis of hun taal- en leesvaardigheid vergroten.

WAT WIL BBB

- 01** De provincie steunt de Limburgse gemeenten zowel financieel als anderszins bij het behouden van basisscholen in de kleinere kernen.
- 02** Bij nieuw provinciaal beleid wordt een 'krimpcheck' toegepast: dus bijvoorbeeld bij het invoeren van nieuwe onderwijsregels wordt gecheckt wat deze regels voor impact hebben voor de scholen op het platteland.
- 03** BBB wil dat de provincie leefbaarheidstoetsen maakt voor kleine kernen zodat deze samen met de faciliteiten behouden blijven.
- 04** De provincie stimuleert boer-burgercommunicatie niet alleen in woorden, maar ook in daden en zal dan ook jaarlijks substantieel financieel bijdragen aan boerderijeducatie o.a. via bestaande initiatieven.
- 05** Er wordt structureel meer verbinding gezocht tussen de driehoek (wetenschappelijk) onderwijs, agrarische kennisinstituten en het bedrijfsleven. De Limburgse versnellingsagenda heeft door het koppelen van kennis en netwerken bewezen dat deze samenwerking bijdraagt aan innovatieve oplossingen voor grote en kleine uitdagingen.
- 06** Er komt meer voorlichting en positieve aandacht in het onderwijs voor vitale beroepen, zoals zorg, veiligheid, diervverzorging en voedselproductie.
- 07** Wij stimuleren extra themadagen op scholen, bijvoorbeeld een zorgdag, kookdag of ambachtendag. Tijdens zo'n dag kunnen leerlingen meelopen bij bedrijven of instellingen of worden er gastlessen gegeven.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- 08** Er komt meer voorlichting om jongeren te stimuleren een opleiding in de agrarische sector te volgen.
- 09** We praten alleen nog over theoretisch opgeleiden en praktisch opgeleiden.
- 10** BBB Limburg komt op voor leerlingen met een lichamelijke beperking of chronische ziekte en zal in overleg gaan met de scholen om, mogelijk middels subsidie, aanpassingen hiervoor te maken. Kleinere scholen kunnen hierdoor met een uitzonderingsregel werken om open te blijven ook al is het aantal leerlingen onder de norm.
- 11** De provincie stimuleert initiatieven die gezond fruit en groente (gratis) beschikbaar maken op de basisschool (EU-schoolfruit). BBB Limburg wil daarnaast kijken naar de mogelijkheden voor een gratis dagelijks (aanvullend) ontbijt op de basisscholen.
- 12** Scholen en BSO's in Limburg bieden kooklessen aan met lokale producten bv via reeds bestaande initiatieven zoals bv 'Smaaksoldaatjes', 'Jong leren eten', 'Chefkids' en 'Kok in de klas' (WUR). Op deze manier ontstaat voedselbewustzijn maar wordt ook natuur en cultuur samengebracht. Deze voedsellessen dienen ook ter preventie van overgewicht.
- 13** BBB Limburg wil avondscholen voor volwassenen met praktische beroepen realiseren (zoals Syntra in Vlaanderen). Veel Limburgers maken momenteel gebruik van de Belgische opleidingsinstituten omdat deze vakgerichte avondopleidingen in onze provincie ontbreken.
- 14** De provincie promoot geschiedenisles die gericht is op de eigen streek.

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

05 GEZONDE ECONOMIE

STERKE HOOGWAARDIGE ECONOMIE IN LIMBURG

BBB heeft heel wat ondernemers in haar gelederen en ook Limburg kent heel veel bedrijvigheid. Van multinationals, grote ondernemingen, familiebedrijven, MKB-ers tot zzp'ers. Deze ondernemers zorgen voor veel werkgelegenheid in onze provincie. BBB vindt het belangrijk dat de provincie al deze Limburgse ondernemers ondersteunt en stimuleert in hun ontwikkeling. Hierbij kan rekening worden gehouden met de regionale verschillen in Limburg en dient nog meer de samenwerking te worden gezocht met onze buurlanden. Limburg zou ook (meer) moeten investeren in een (nog) betere verbinding tussen het bedrijfsleven en de universiteit, hogescholen en praktijkscholen. Wij gaan structureel in innovatie en onderzoek investeren zodat onze ondernemers in de provincie aan de wereldtop kunnen blijven produceren, onder andere via de bestaande kenniscentra.

Familiebedrijven (MKB, Agri en Food) dienen voor Limburg behouden te blijven. Dit geldt niet alleen voor de ondernemers in de steden, maar zeker ook voor de ondernemers in de dorpen en op het platteland. Deze ondernemers vormen een belangrijke pijler voor een gezonde lokale economie en daarmee voor een gezonde samenleving in de steden, de dorpen en op het platteland. Er komt voldoende ontwikkelingsruimte voor alle ondernemers zodat zij hun bedrijf kunnen overdragen aan de volgende generatie. Wet- en regelgeving op dit vlak wordt vereenvoudigd en daar waar nodig aangepast.

Toerisme en recreatie zijn twee belangrijke economische poten onder de Limburgse samenleving en economie. Het verder verbeteren van deze twee aspecten juichen wij toe. Uitbreidingen van toeristische (verblijfs-) voorzieningen dienen zo veel als mogelijk op te gaan in het landschap.

Ook Limburg heeft te maken met een afnemende beroepsbevolking en een toenemende vergrijzing. Om onze eigen jongeren en mensen van buiten Limburg te kunnen verleiden hier te blijven dan wel zich in Limburg te vestigen, hebben we een goed draaiende, hoogwaardige economie nodig.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

Een sterke hoogwaardige economie is ook nodig om sociaal, cultureel en educatief bij de tijd te blijven en om deze zaken betaalbaar te houden. Daarnaast is het essentieel dat onze jongeren kunnen beschikken over uitstekende opleidingsmogelijkheden (theorie- en praktijkonderwijs) en voldoende woonruimte. Hierin willen we als BBB investeren. Dit is noodzakelijk om de vele bedrijven in Limburg te blijven voorzien van voldoende goed opgeleide en gemotiveerde mensen.

OPENBAAR VERVOER EN BEREIKBAARHEID

BBB vindt goede verbindingen van en naar steden en dorpen essentieel. In de stedelijke omgeving dient het beleid gericht te zijn op het verdringen van gemotoriseerd verkeer uit de centra en het verhogen van de beschikbaarheid en toegankelijkheid van openbaar vervoer. Verbindingen tussen steden en dorpen en in het buitengebied moeten versterkt worden, optimalisatie van beschikbaarheid en comfort kunnen een reductie van individueel autogebruik ook stimuleren. BBB wil ook werken aan maatwerkoplossingen, in de wetenschap dat de vraag naar openbaar vervoer voor verschillende doelgroepen en/of regio's ook verschillend kan zijn. BBB vindt dat er ruimte en (financiële) ondersteuning moet komen voor inwoners die zelf het openbaar vervoer willen organiseren. Bijvoorbeeld, de buurtbussen die door vrijwilligers of samenwerkingsverbanden worden georganiseerd via 1 loket vanuit de provincie. Voor alle soorten van mobiliteit kan informatietechnologie (via apps bijvoorbeeld) de beschikbaarheid verbeteren en de kosten verlagen, daar zetten we in op innovatie. Zo zou via technologie het gebruik van bijvoorbeeld deelauto's en deelfietsen bevorderd moeten worden (ook in dorpen) en kunnen (bus)stations aantrekkelijke multimodale knooppunten zijn.

(DIGITALE) INFRASTRUCTUUR & TELECOMMUNICATIE

Naast het maatwerk in het openbaar vervoer wil BBB meer inzetten op slimme toepassingen die de doorstroming op de wegen verbetert. Meer "groene golf" en slimme verkeerslichten op diverse wegen, meer technologie in de organisatie van stads- en streekvervoer en het gebruik van technologie om benutting van de infrastructuur te optimaliseren. Tevens willen wij samen met gemeenten zorgen dat alle belangrijke knooppunten en woon-, school- en werklocaties zijn verbonden door goede hoofdfietsroutes. Hier moeten elektrische fietsers en speed pedelecs, maar ook 'gewone' fietsers, ouderen en scholieren veilig en comfortabel gebruik van kunnen maken.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

Een groot deel van de provincie is reeds aangesloten op glasvezelnetwerken. BBB beschouwt glasvezel als essentiële infrastructuur, net als energie en water, omdat zij bijdraagt aan verbinding, ontwikkeling en autonomie voor mensen in de stad en op het platteland. Dit geldt ook voor beschikbaarheid van draadloze verbindingen voor mobiele toepassingen. Beschikbaarheid, veiligheid en betaalbaarheid staan centraal in provinciaal beleid zodat deze infrastructuur ook ingezet kan worden voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken zoals participatie in beleid en bestuur, transparantie, mobiliteit, zorg, eenzaamheid, overheidsdienstverlening.

WAT WIL BBB

- 01** Een vrije markt leidt op termijn tot innovatie. Limburg dient de regeldruk voor producenten en consumenten te minimaliseren, maar moet wel eerlijke handel met een gelijk speelveld bevorderen.
- 02** Limburg moet structureel investeren in innovatie en onderzoek zodat onze ondernemers in de wereldtop blijven. We blijven investeren in effectieve output van onze Brightlands campussen.
- 03** BBB Limburg pleit voor de terugkeer en herwaardering van agrarisch praktijkonderwijs en een wetenschappelijke kennistak voor de Limburgse landbouw (eventueel in combinatie met Greenport Venlo) die een integrale aanpak nastreeft waaronder bijvoorbeeld ook het watermanagement en erosiebeheer in Limburg.
- 04** Limburg stimuleert samenwerking tussen overheden, burgers, boeren en ondernemers in het werken aan lokale oplossingen voor vraagstukken in de energietransitie en het vormgeven van een lokale circulaire-economie.
- 05** Limburg is onderdeel van een grote en sterke Euregio met veel potentie tot verdere economische groei. Limburg moet intensief samenwerken met de aangrenzende Duitse deelstaten en Belgische provincies, zowel op het vlak van scholing als op het vlak van grensarbeid.
- 06** We stimuleren ook de samenwerking binnen onze Euregio op het vlak van onder andere gezondheidszorg, veiligheid, watermanagement en vervoer/mobiliteit.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- 07** De provincie moet hergebruik/verdichting van bedrijventerreinen bij uitbreidingsbehoefte onderzoeken en stimuleren.
- 08** Provincie en bedrijfsleven kiezen waar mogelijk in kantines, bedrijfsrestaurants, ziekenhuizen en foodservice voor Limburgse producten en dragen dit ook uit naar de consumenten. Er moet aandacht zijn voor de aanpak van voedselverspilling en het minimaliseren van verpakkingen dan wel gebruik maken van duurzaam verpakkingsmateriaal.
- 09** Internet is een basisbehoefte en voorwaarde voor economische groei geworden. De provincie Limburg moet zoveel mogelijk inwoners en ondernemers een supersnelle internetverbinding bieden.
- 10** Limburg kent tal van ondernemingen met grenzeloze ambities. Onze provincie zou ondernemers die de wens hebben te exporteren naar het buitenland en samen te werken met bedrijven uit Duitsland en België moeten ondersteunen in hun internationalisering en mogelijkheden voor export creëren dan wel promoten.
- 11** BBB Limburg wil mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een steun in de rug bieden om aan het werk te komen en hen ondersteunen bij het verkrijgen van een duurzame arbeidsplaats. Hierbij snijdt het mes aan twee kanten; enerzijds voor de betrokken mensen die geholpen worden en anderzijds voor de bedrijven in hun zoektocht naar personeel.
- 12** Gezien de centrale ligging van Limburg in de Euregio hebben goede internationale (trein) verbindingen met Duitsland en België voor ons hoge prioriteit.

BBB

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

06 GEZONDE DIEREN

ALGEMEEN

Gezonde dieren betekenen gezonde burgers, gezonde boeren en een gezond inkomen. BBB Limburg stimuleert de supermarkten en slagers meer vergoedingen te verwezenlijken voor boeren die extra (bovenwettelijke) dierwelzijns-, diergezondheids- en milieubescherpende inspanningen verrichten. Er komt extra aandacht voor de positie van gezelschapsdieren en er wordt strenger gehandhaafd op broedfokkers van gezelschapsdieren. De overheid moet een goede controle verzorgen en handhaven met strenge straffen bij stelselmatige dierverwaarlozing. Ook wilde dieren hebben recht op een rustige leefomgeving. Wanneer een wild dier in gebieden komt waar het een gevaar voor de omgeving vormt, zal dat dier naast de burger en de boer, ook geen rustige leefomgeving ervaren. Natuur moet samen met de mens leven en moet daardoor ook beheersbaar blijven. Hiervoor maakt de provincie Limburg voldoende middelen vrij, zodat er geen overlast is van wilde dieren in percelen van boeren en in tuinen van burgers. Voorkomen is beter dan genezen. De gedupeerde dient hierbij volledig financieel gecompenseerd te worden. Provincies (IPO) moeten een helder afschotbeleid opstellen voor wolven die zich herhaaldelijk vergrijpen aan landbouw- en huisdieren.

WOLVEN IN NEDERLAND

Vanwege de grote slachting die wolven aanrichten onder de (landbouw-)huisdieren van boeren en plattelanders wil BBB zo snel mogelijk actie van de landelijke en provinciale overheid. De analyses van de schade en het zo koppelen van de juiste wolf aan een aanval, kan zo maar 3 maanden duren. De dader is dan vaak al lang gevlogen. BBB wil dat de provincies nadenken over de omgang met de wolf op de langere termijn maar stelt ook een aantal korte termijn maatregelen voor. Zie onze punten 3 tot en met 6 hieronder.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

WAT WIL BBB

- 01** Wanneer je een dood dier in de openbare ruimte vindt, moet je dat makkelijk en gratis kunnen melden om op te laten halen. Zo voorkom je uitbraken en overdracht van besmettelijke ziekten en ga je met respect om met de dieren.
- 02** Schademeldingen (als gevolg van bijvoorbeeld ganzen, wolven en wilde zwijnen) bij het Faunafonds zijn gratis en worden volgens landelijk uniforme regels snel en adequaat afgewikkeld en goed geregistreerd. Hierbij wordt transparant aangegeven hoeveel schademeldingen gedaan zijn en welke van deze meldingen tot een schade-uitkering geleid hebben ook om zo inzicht te verkrijgen in de uitgekeerde schade ten opzichte van de daadwerkelijke schade. Daarnaast dient er een vereenvoudiging van de formulierenstroom bij schademelding te komen. Ook de afwikkeling van de reeds gemelde schades in BIJ12 (landelijk meldpunt) moet wat ons betreft versneld en vereenvoudigd te worden.
- 03** BBB vraagt om snellere DNA-analyse, maximaal binnen 2 weken.
- 04** BBB wil dat dierenartsen DNA mogen afnemen bij gewonde paarden, koeien en andere dieren (en niet op provinciale ondersteuningsorganisatie BIJ12 hoeven te wachten).
- 05** BBB wil dat de provincies (via het Interprovinciaal Overleg, IPO) een helder afschotbeleid opstellen voor individuele wolven die zich herhaaldelijk aan (landbouw-)huisdieren vergrijpen.
- 06** BBB stelt daarnaast voor om belemmerend beleid ten aanzien van afschot dusdanig te herzien c.q. aan te vullen, dat roedels die zich herhaaldelijk vergrijpen aan (landbouw-)huisdieren afgeschoten kunnen worden, om verdere escalatie te voorkomen.
- 07** We handhaven de nulstand van wilde zwijnen buiten aangewezen natuurgebieden. Hiervoor worden voldoende middelen vrijgemaakt, zodat er geen overlast is van zwart wild in percelen van boeren en tuinen van burgers.
- 08** Inzetten op het stimuleren van de uitbreiding van weidevogels, patrijzen en de korenwolf betekent ook het beschermen ervan. Weidevogel- en akkerrandenbeheer worden opgezet met lokale kennis en waar mogelijk bestaande verenigingen en/of stichtingen. In gebieden waar een dergelijke stimulans plaatsvindt moeten nestrovers zoals de kraai, de ekster en de vos preventief worden beheerd tot een niveau dat in evenwicht is met de stand van de dieren die je wilt beschermen. Het tellen van dieren moet eenduidig en consequent plaatsvinden op een manier die een juiste schatting het best benadert.

QBBB

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- 09** Wanneer wild, roofdieren of exoten voor overlast zorgen dan kan in samenspraak met Fauna Beheer Eenheid Limburg een plan van aanpak worden gemaakt waarbij het dier centraal staat maar niet ten koste van mens, aanplant, gewas of waterloop.
- 10** Er wordt strenger gehandhaafd op broedfokkers van gezelschapsdieren, waarbij het online/openbaar te koop aanbieden van gezelschapsdieren waaronder honden en katten aan strenge regels moet voldoen, gelijk aan het bedrijfsmatig verkopen van een dier. Zo dient er een minimum leeftijd van de verkoper te worden gesteld en moet er schriftelijke informatie over de verzorging en gezondheidsstatus van het dier te worden meegegeven. Daarnaast gaat de consument /koper een zorgplicht aan over het dier dat onder zijn verantwoording valt.
- 11** Gezonde (landbouw)huisdieren zijn belangrijk voor gezonde burgers. Dit betekent dat voorlichting, ziektepreventie en hygiëne voorop staan bij het maken en uitvoeren van beleid, waarbij aandacht en respect voor mens en dier in relatie tot de omgeving het uitgangspunt is.
- 12** Ook huisdieren in de stad en (wilde) dieren in de natuur kunnen ziek zijn of ziek worden. Er komt goede communicatie over zoönosen (van dier op mens overdraagbare ziekten); wat zijn het en hoeveel risico's geven ze voor mensen. Daar hoort ook de mug en de (zwarte) rat toe.

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

07 GEZONDE PLANTEN

GEWASBESCHERMING

Gewassen kunnen groeien dankzij mest. Gewassen dienen uiteraard ook beschermd te worden. Ziektes en plagen zijn een risico voor de oogst. Gewasbeschermingsmiddelen worden onterecht 'landbouwgif' genoemd. BBB Limburg zal zich inzetten voor een goed gewasbeschermingsmiddelen-beleid en zal ervoor zorgen dat het gif-frame wordt bijgesteld. Nergens ter wereld gaan boeren zo zorgvuldig om met gewasbeschermingsmiddelen als in Nederland. Door burgers op de juiste manier te informeren over het belang en de toepassing (o.a. juiste dosering) van gewasbeschermingsmiddelen, zal het draagvlak en de bewustwording toenemen. Wij stimuleren boeren en tuinders daar waar mogelijk en beter voor de natuur om middelen met natuurlijke oorsprong en natuurlijke bestrijders (bijvoorbeeld sluipwespen bij insectenbestrijding) in te zetten, in plaats van synthetische.

De wetenschappelijke onderbouwing van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden bepaalt de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en niet de emotie van de politiek. De politiek wisselt elke vier jaar, dit is geen garantie voor consistent beleid met kennis van zaken. Het gebruik van beschermingsmiddelen voor zaden wordt toegestaan om plagen en misoogsten te voorkomen.

BIODIVERSITEIT

BBB erkent het belang van het versterken van biodiversiteit. Biodiversiteit is niet alleen een zaak van natuurbeheerders en landbouwers. Dit betekent volgens ons dat daar waar mogelijk gekozen wordt voor een groene invulling van de buitenruimte, wat ook een positief effect op waterafvoer heeft.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

STIKSTOF

Planten, bomen en struiken hebben stikstof nodig om te groeien. Een disbalans in stikstof kan de groei beïnvloeden. In stikstofgevoelige natuurgebieden (N2000) moet ter plekke gekeken worden naar de daadwerkelijke staat van de natuur. De uitspraak “We hebben geen tijd meer te verliezen” moet gekoppeld worden aan praktische waarnemingen. Wat zou er aan planten moeten/kunnen staan en wat zien we in het bewuste gebied? Wensnatuur is niet de basis van het beleid. We maken natuurrapportages openbaar toegankelijk.

WAT WIL BBB

- 01** De emissies en vastlegging van broeikasgassen worden verrekend (dus uitstoot minus vastlegging). Dat is de werkelijke uitstoot. Er wordt rekening gehouden met stikstofopname en zuurstofafgifte.
- 02** We zetten met name bermen, groenstroken en eventueel akkerranden in om de insecten- en bijenpopulatie te voeden. Boeren die hier in investeren worden hiervoor beloond via de (gesubsidieerde) prijs van hun producten. Extra aandacht vraagt BBB Limburg voor het Jakobskruiskruid, een voor mensen en dieren zeer schadelijke plant, die vooral groeit op arme grond en die met zijn zaden hele gebieden jarenlang infecteert. Een ander voorbeeld vormt de Japanse duizendknoop die in toenemende mate alle andere planten verdringt.
- 03** In onze bebouwde ruimte komt meer aandacht voor planten, bomen en struiken als temperatuurregelaar, producent van zuurstof en voedsel en vestigingsplaats voor vogels, dieren en andere planten. Meer groen voorkomt hittestress in de steden.
- 04** We stimuleren naast groen ook het plaatsen van insectenhôtels zodat insecten weer terugkomen in de stad, dit bevordert ook de terugkomst van vogels.
- 05** We ondersteunen agrariërs in het zoeken naar milieuvriendelijke bestrijdingsmethoden, zowel financieel als in experimenteerruimte.
- 06** Bermen en groenstroken in beheer van de provincie, worden indien mogelijk op een natuurlijke wijze beheerd. Denk hierbij aan het inzaaien met bijenmengsels of andere plataardige mengsels die tot doel hebben de biodiversiteit te vergroten. Overig beheer vindt zo veel als mogelijk plaats met schaapskuddes. Maaien blijft uit oogpunt van de veiligheid altijd mogelijk.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- 07** Een groot deel van de miljoenen die bij de zogenaamde terrein beherende organisaties (hierna: TBO's) op de rekening staan moeten worden ingezet voor (achterstallig) onderhoud.
- 08** De provincie moet kritisch kijken naar het verstrekken van subsidies aan TBO's en stimuleert onderzoek naar doelmatigheid en effectiviteit van de gebruikte middelen. Daarnaast zijn we van mening dat het de transparantie ten goede zou komen als burgers de jaarstukken van TBO's kunnen inzien zodat ze zelf een controlerende functie kunnen uitvoeren.

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

08 GEZONDE BODEM

BESCHIKBAARHEID EN BEHOUD VAN ZOET WATER

De beschikbaarheid en het behoud van zoet water heeft voor BBB Limburg grote prioriteit. Dit water is essentieel voor alles wat leeft: voor onze ondernemers, voor de agrarische sector, voor mens, plant en dier. Zoet water is naast drink- en gebruikswater ook essentieel voor de voedselzekerheid en ook belangrijk als koelvloeistof, wat met zout water onmogelijk is. We bemesten naar behoefte en zorgen er zo voor dat de planten niet ondervoed zijn en de bodem niet uitgeput wordt. Een gezonde bodem houdt ook meer water vast. We voeren een praktisch uitvoerbaar beregeningsbeleid in. De aangenomen amendementen die zijn opgenomen in het Waterplan 2022-2027 worden uitgevoerd. We stimuleren druppelirrigatie en het vasthouden van water door peil gestuurde drainage. Verder willen we veel meer water bufferen in de reguliere natuur en de omgeving van beeksystemen op de daartoe geëigende plekken. We zullen een dynamisch plan ontwikkelen voor het bufferen van zoet water zowel binnen als buiten bebouwd gebied.

RENTMEESTERSCHAP

Boeren en tuinders weten als geen ander dat ze rentmeester zijn van de grond. Een gezonde bodem en een rijk bodemleven zijn essentieel voor de boer. Het is immers zijn inkomen en hij wil dat de consument veilig en gezond kan eten. Voor een goede balans is het wenselijk door middel van bemesting de conditie op peil te houden.

NATUURBESCHERMING

De gewijzigde Wet Natuurbescherming van 16 december 2015 is onwerkbaar gebleken. De doelstellingen bieden geen enkele beweegruiimte en de normen zijn veel te streng. De Nederlandse samenleving staat op het stikstofslot, daarom moet het kabinet zo snel als mogelijk met een reparatiewet komen. Deze reparatiewet regelt in ieder geval het laten vervallen van de resultaatverplichting in artikel 1.12a, dus geen onhaalbare stikstofwaarden (kritische depositiewaarden) die niets zeggen over de staat van de natuur. In plaats daarvan komt het monitoren van de voortgang van het Natuurbeleid door middel van waarnemingen in plaats van rekenmodellen, het borgen van aandacht voor de sociaaleconomische gevolgen van het Natuurbeleid in de wet en het borgen van het belang van voedselzekerheid en de leefbaarheid van het platteland in de wet.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

NATUUR EN WATER

BBB wil de verbinding tussen de boer en de burger, tussen de stad en het platteland. BBB wil dat versterken door meer groen in en rond de stad dat bijdraagt aan de leefbaarheid van het stedelijk gebied. In onze bebouwde ruimte komt meer aandacht voor groen als temperatuurregelaar. We staan voor realistische doelstellingen voor de versterking van de natuurgebieden in de provincie. We zien natuur minder als gebied met een “aparte status”. Natuur moet veelal samen kunnen gaan met recreatie en agrarische activiteiten wanneer we samen daar verantwoordelijk invulling aan geven. We erkennen een grote rol voor boeren in de uitvoering van dat beleid en in het natuurbeheer. BBB staat voor een zorgvuldig waterbeheer waarbij verbetering van de waterkwaliteit en optimalisatie van beschikbaarheid centraal staan. We streven naar een waterbeheer dat doelstellingen van natuur, recreatie en agrarische activiteiten verenigt. We investeren in bescherming, beschikbaarheid, hergebruik en zéker ook in het voorkomen van wateroverlast. Versterking en beheer van natuur en water is gestoeld op wetenschap en waarneming. Gemeten waarden staan centraal in beleidsuitvoering, vergunningverlening en handhaving.

PRAKTIJKKENNIS

Waterkwaliteit en -kwantiteit zijn bepalend voor, en leidend bij de inrichting van het landschap. Dat er opgaven op gebied van landbouw, natuur en klimaat liggen is ook ons duidelijk. Dit betekent dat er een gebiedsgerichte, maar bovenal breed gedragen aanpak van alle belanghebbenden moet komen. Een aanpak waarbij lokale kennis, van onder andere de boer over zijn/haar grond centraal staat. De agrarische ondernemer vervult hierbij een spilfunctie.

STIKSTOFBELEID IN DE PROVINCIE

BBB is van mening dat het beleid dat nu voorligt veel te veel gericht is op de afbraak van de landbouw. Door agrarische bedrijven op te kopen, wil de overheid voldoen aan doelen waar we vanuit Europa aan gehouden zijn en de manier waarop we ons vergunningverleningsstelsel hebben ingericht. In Nederland ligt de (wettelijke) focus daarbij op dit moment vooral op stikstof. Wij meten dat af aan hoeveel stikstofneerslag er door vergunningplichtige activiteiten op natuurgebieden veroorzaakt wordt. Terwijl dat helemaal niet perse op deze manier moet van de EU. BBB wil dan ook dat we in de toekomst ander beleid gaan voeren waarbij stikstof slechts 1 van de parameters is maar geen absoluut beleidsdoel.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

Agrarische bedrijven zijn sinds oudsher de stabiele economische motor onder Nederland geweest. Ten eerste kon de Nederlandse economie opgebouwd worden, omdat Nederland dankzij landbouwbeleid gericht op voldoende productie geen hongersnoden meer gekend heeft. Maar ook tijdens de economische recessie heeft menig bouwbedrijf die doorstaan omdat boeren nog stallen bouwden. Het huidige beleid is er echter op gericht de landbouw en agrarische bedrijven af te bouwen. Dit moeten we volgens BBB voorkomen. Een leefbaar platteland valt en staat met een vitale agrarische sector. Als de huidige energiecrisis één ding leert is het dat het bewaken van je fundamentele voorzieningen, waar voedselproductie met stip bovenaan staat, bovenaan de prioriteitenlijst moet staan. Die moet je als overheden waarborgen en beschermen. Het zijn sectoren zoals de landbouw, maar ook energieproductie en zorg, waar onze mensen écht niet zonder kunnen. Wij willen dat besef meer in de maatschappij laten landen.

BBB is van mening dat de landelijke Wet stikstofreductie en Natuurherstel terug naar de teken-tafel moet. Een hele nieuwe wet kost veel tijd, maar om de grootste hiaten uit de bestaande wet te halen heeft BBB in de Tweede Kamer een initiatiefnota gelanceerd met 3 cruciale beslispunten:

- 01** Haal de KDW's uit de wet, waarbij de staat van de natuur weer centraal dient te staan.
- 02** Het introduceren van een drempelwaarde voor vergunningverlening van 1 mol, gekoppelde aan een neerwaartse depositietrend.
- 03** Het onderscheid maken tussen NOx en NH₃.

De Provincies zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het stikstofbeleid via de gebiedsplannen onder het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Provincies moeten voor 1 juli 2023 hun gebiedsplannen indienen, zodat zij middelen kunnen ontvangen uit het 'stikstoffonds' of 'transitie-fonds' van 24,3 miljard. Per 2024 komt dat fonds onder een instellingswet beschikbaar en de provincies kunnen daar middelen uit krijgen voor de uitvoering. De gebiedsplannen gaan niet alleen over stikstof, maar omvatten ook de uitwerking van water- en klimaatbeleid.

Natuur en milieu stoppen niet bij de grens. Er komen Europese doelstellingen en samenwerkingen bij het behoud en de verbetering van natuur en milieu. Dit in plaats van bovenwettelijke Nederlandse doelstellingen en eisen. Dit is in onze provincie - grenzend aan Duitsland en België - erg belangrijk en wat BBB Limburg betreft essentieel.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

TOEGANKELIJKHEID

Natura 2000 gebieden evenals de gebieden behoren bij Natuur Netwerk Nederland, moeten zo veel als mogelijk beleefd kunnen worden door de mens. Ontoegankelijke natuurgebieden worden per direct opengesteld. De burger betaalt er via de belastingen en goede doelen organisaties aan mee en heeft er recht op van deze gebieden te genieten én te controleren wat er met zijn of haar (belasting)centen is gebeurd. De consument moet bewust worden van zijn effect op deze natuur en zaken als hondenpoep, afval, sigaretten, kauwgum, plastic en blikjes deponeren in de daartoe bestemde afvalbakken aan de randen van het natuurgebied.

WAT WIL BBB

- 01** Vruchtbare gronden blijven beschikbaar voor voedselproductie.
- 02** We bemesten naar behoefte en zorgen er zo voor dat de planten niet langer ondervoed zijn en de bodem niet uitgeput wordt. Daarnaast is een gezonde bodem ook van vitaal belang voor het watermanagement (onder andere tegengaan uitspoeling).
- 03** Zoet water is essentieel voor planten, dieren en mensen. De beschikbaarheid en het behoud van zoet water heeft hoge prioriteit. BBB streeft naar lokale redzaamheid op het gebied van (drink)water, voedsel en energie.
- 04** Initiatieven om fosfaat uit menselijke en dierlijke ontlasting te genereren worden bevorderd.
- 05** Het gebruik van organische mest wordt bevorderd en daar waar mogelijk gaat het kunstmest vervangen. Het realiseren van installaties en fabrieken voor het be- en verwerken van organische mest wordt bevorderd. Binnen de bemestingsnormen stimuleren we het gebruik van onbewerkte mest in het kader van de kringloopgedachte.
- 06** Waterbeheer en waterberging hebben voorrang in beleid en uitvoering. Grondwater vinden we net zo belangrijk voor voedselproductie als voor behoud van de natuur. Er zal dan ook geen stop op grondwateronttrekking plaatsvinden. We gaan ons tevens maximaal inzetten om zoveel mogelijk oppervlaktewater te bergen door het aanleggen van extra buffers. De consument wordt erop gewezen om zuinig met water om te gaan (waarbij o.a. wordt ingezet op hergebruik), maar zal nooit worden afgesloten.
- 07** De amendementen opgenomen in het Waterplan 2022-2027 worden uitgevoerd.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- 08** Iedereen die invloed heeft op de kwaliteit en kwantiteit van water draagt bij aan het behoud er van. Bedrijven die veel water gebruiken in hun productieproces worden verplicht dit zoveel als mogelijk te hergebruiken.
- 09** Drinkwaterbedrijven dragen bij aan maatregelen die het bufferen van water in de bodem verbeteren. De provincie gaat in gesprek met Duitsland over een extra bijdrage in het kader van grensoverschrijdend grondwaterbeheer als gevolg van de miljarden kuubs water die ze onttrekken om bruinkool te winnen nu de bruinkoolwinning langer doorgaat.
- 10** We gaan in samenwerking met het Waterschap Limburg en in Euregionaal verband integraal werken aan het voorkomen van wateroverlast. Denk hierbij aan watertoevoer en beheersing vanuit België en Duitsland.
- 11** Geborgde zetels bij de waterschappen (natuurorganisaties, bedrijfsleven en boeren) blijven behouden. Het is onwenselijk alleen politieke agenda's te laten beslissen over voedselproductie en waterbeheer. Inhoudelijke (hydrologische) kennis en verstand van zaken is van groot belang. Burgers moeten op de kennis van eigenaren van gronden kunnen vertrouwen. Zij begrijpen namelijk de volledige omvang van het watersysteem in Nederland en kunnen vanuit kennis sturen.
- 12** BBB wil dat de bevindingen uit de sociaal economische analyse een volwaardige afweging krijgen in de gebiedsplannen.
- 13** BBB wil dat er fors op versterking van de landbouw wordt ingezet met middelen vanuit het transitiefonds, en dat er vanuit de provincie druk wordt opgevoerd om de indicatieve 1 miljard (van de 24,3 miljard) voor innovatie fors te verhogen en in plaats van afwaardering veel meer beleid gevoerd wordt gericht op innovatie.
- 14** BBB is van mening dat alle overheidslagen maximaal dienen te faciliteren inzake bedrijfsverplaatsing, bijvoorbeeld door hier een databank voor op te richten waarbij bedrijven die in een gebied zitten waar de ontwikkelmogelijkheden op korte termijn beperkt zijn gekoppeld kunnen worden aan bijvoorbeeld bedrijven die geen bedrijfsopvolging hebben, of aan een beëindigingsregeling zouden willen meedoen, maar niet in een gebied met beperkingen zitten.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- 15** BBB wil dat de werkelijke staat van de natuur leidend wordt in de uitvoering van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering, die op basis van eenduidige objectieve indicatoren in beeld gebracht wordt.
- 16** BBB wil geen onteigening van agrarische bedrijven ten behoeve van stikstofreductie of natuurontwikkeling.
- 17** BBB wil dat het inzetten op realtime meten in stallen maximaal gefaciliteerd wordt, zodat in de toekomst het borgen van maatregelen via daadwerkelijke metingen in beeld gebracht kan worden.
- 18** BBB wil dat er bij de inzet van instrumentarium goed gekeken wordt dat het beoogde effect onomstotelijk vaststaat.
- 19** De provincie dringt landelijk op aan op een herijking van de Natura 2000 gebieden. Te veel aangewezen gebieden, of gebieden die oneigenlijk zijn aangewezen, worden indien mogelijk geschrapt.
- 20** De nog bestaande riooloverstorten worden zo veel als mogelijk binnen 4 jaar verwijderd zodat nergens in Limburg rioolwater de woon- en leefomgeving en natuur in loopt met stikstof- en fosfaatvervuiling tot gevolg. Het heeft daarnaast prioriteit om chemisch en medisch vervuilende stoffen zoals PFAS en pyrazoolen uit het oppervlaktewater te houden.

DE STEM VAN EN
VOOR LIMBURG

09 GEZONDE REGIO'S

“BBB Limburg

WIJ ZIJN VAN HIER

Wij rijden langs de Maas en zien dingen

Wij komen overal en horen dingen

Wij spreken boeren en voelen de druk

Wij luisteren naar burgers en zien de zorgen

Wij bezoeken bedrijven en ervaren kansen

Wij zien de uitdagingen maar ook oplossingen

Wij behoeden het platteland voor kaalslag

Wij versterken dorpen en maken steden groener

Wij maken ons hard voor de zachte G

En laten ons horen van Noord tot Zuid

via het midden met de mens centraal

WIJ ZIJN VAN HIER

BBB Limburg”

Wie behartigt jouw belangen het best? BBB Limburg staat voor een provinciaal beleid dat antwoorden geeft op regionale vragen en oplossingen biedt voor lokale uitdagingen. Daarom benoemen wij hier specifiek een aantal speerpunten per regio waar wij ons als BBB Limburg hard voor maken in onze provincie. Zijn er speerpunten die gemist worden? Aarzel niet en meld deze aan ons. Wij zijn ervoor om met de menselijke waarden centraal duurzame oplossingen aan te dragen. Daarvoor hebben wij de stem, steun en informatie nodig van burgers, boeren en ondernemers in ons Limburg!

BBB

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

REGIO NOORD-LIMBURG

- B** We volgen de verdere ontwikkelingen met betrekking tot de Maaslijn nauwlettend. Zowel op financieel vlak als ook wat betreft de (nadelige) gevolgen voor de omwonenden. Eventuele optredende schades als gevolg van de werkzaamheden moeten wat ons betreft snel en volledig worden vergoed zonder langlopende en ingewikkelde procedures. Elektrificatie van de Maaslijn dient nu eindelijk te worden uitgevoerd en gefinancierd te worden door ProRail en/of de landelijke overheid.
- B** BBB wil paal en perk stellen aan verdere uitbreiding van de 'verdozing' van het landschap. Op dit moment moet er groengebied wijken om enorme opslagloodsen te realiseren en dat moet wat ons betreft stoppen. Er zal beleid worden geformuleerd om bestaande verouderde industrieterreinen geschikt te maken voor deze opslagloodsen waarbij de panden dienen te voldoen aan de bouweisen voor verduurzaming. Burgers mogen niet langer de dupe zijn van immense loodsen in hun woongebied, het verdwijnen van bestaand groen en de overlast van (vracht)verkeer. Tevens pleiten we voor de aanleg van zonnepanelen op de daken van deze opslagloodsen of in de (bestraatte) omgeving.
- B** BBB Limburg is tegen de heropening van vliegbasis Vredepeel. Zowel vanuit milieutechnisch oogpunt (stikstofemissie, invloed op flora en fauna) als ook de negatieve invloed op zowel mens als dier in een relatief drukbevolkte omgeving.
- B** Maaswerken: De aanleg van dijken en hoogwaterkeringen geschiedt in nauw overleg met de omwonenden en andere betrokkenen. Zij kennen de plaatselijke situatie het beste en dit overleg bevordert tevens het draagvlak voor de treffen maatregelen.
- B** Wateroverlast Maas: BBB Limburg zal zo spoedig mogelijk overleg starten met Rijkswaterstaat om te komen tot een wettelijk systeem van schadeloosstelling voor de inwoners (particulieren en ondernemers). Dit biedt zekerheid voor de schadeafhandeling bij een eventuele toekomstige calamiteit.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- B** Bij bedrijvigheid waarbij de arbeidsbehoefte wordt ingevuld met arbeidsmigranten is de werkgever verplicht om ook voor nieuwe, aanvullende (tijdelijke) huisvesting te zorgen. Het heeft onze voorkeur om deze huisvesting bij het bedrijf mogelijk te maken. Hiermee willen we voorkomen dat woningen die bijdragen aan een goede doorstroming voor jongeren en senioren worden opgekocht door investeerders en permanent worden bezet door arbeidsmigranten. Het spreekt voor zich dat bij het huisvesting voor arbeidsmigranten sprake moet zijn van kwalitatief goede wooneenheden waarbinnen woongenot en privacy gewaarborgd zijn. De controle (vergunningverlening en handhaving) van een correcte menswaardige huisvesting van arbeidsmigranten komt bij de gemeenten te liggen. De provincie schept de kaders hiervoor. Nu is de huisvesting een verdienenmodel geworden dat de arbeidsmigrant vogelvrij maakt. Geen werk is ook acuut geen dak meer boven het hoofd.

REGIO MIDDEN-LIMBURG

- B** Net als in Noord Limburg wil BBB ook in Midden-Limburg paal en perk stellen aan verdere uitbreiding van de 'verdozing' van het landschap. Op dit moment moet er groengebied wijken om enorme opslagloodsen te realiseren en dat moet wat ons betreft stoppen. Er zal beleid worden geformuleerd om bestaande verouderde industrieterreinen geschikt te maken voor deze opslagloodsen waarbij de panden dienen te voldoen aan de bouweisen voor verduurzaming. Burgers mogen niet langer de dupe zijn van immense loodsen in hun woongebied, het verdwijnen van bestaand groen en de verkeersoverlast. Tevens pleiten we voor de aanleg van zonnepanelen op de daken van deze opslagloodsen of in de directe (bestraatte) omgeving hiervan.
- B** Maaswerken: De aanleg van dijken en hoogwaterkeringen geschiedt in nauw overleg met de omwonenden en andere betrokkenen. Zij kennen de plaatselijke situatie het beste en dit overleg bevordert tevens het draagvlak voor de treffen maatregelen.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- Wateroverlast Maas: BBB Limburg zal zo spoedig mogelijk overleg starten met Rijkswaterstaat om te komen tot een wettelijk systeem van schadeloosstelling voor de inwoners (particulieren en ondernemers). Dit biedt zekerheid voor de schadeafhandeling bij een eventuele toekomstige calamiteit.
- We vinden de leefbaarheid in de dorpen in de Peel-regio van groot belang. Goed waterbeheer en een goede oplossing van de stikstofproblematiek zijn in deze regio erg belangrijk. Er ligt momenteel al een plan om het waterbuffergebied enorm te vergroten met grote gevolgen voor de omgeving. We zijn van mening dat eerst de oorzaken van de waterbeheerproblemen (met name het weglekken van water) dienen te worden opgelost voordat andere (buitenproportionele) maatregelen worden genomen. We zullen de inwoners van de Peel-regio nadrukkelijk betrekken in de te kiezen maatregelen in hun regio om landbouw en natuur te behouden in de betrokken gemeenten.
- De A2 tussen Kelpen-Oler en Eindhoven dient verbreed te worden om de dagelijkse file tussen Weert en Eindhoven op te lossen. De benodigde stikstofruimte hiervoor mag niet worden weggehaald bij boeren.
- De mogelijkheden van de zogenaamde Westtangente ter ontsluiting van Weert-West richting de A2 en naar België dienen in overleg met België nader onderzocht en concreet gemaakt te worden. Een dergelijke gezamenlijke internationale aanpak leidt mogelijk tot grote economische voordelen voor de regio en een betere bereikbaarheid van diverse bedrijventerreinen.
- We zetten ons in om de spoorverbinding tussen Weert en Hamont zo snel mogelijk aan te passen voor personenvervoer en om deze spoorlijn tevens te elektrificeren.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

REGIO ZUID-LIMBURG

B Project 'Einstein-telescoop' (ET): de beslissing of de ET in de Euregio gebouwd gaat worden valt in 2025. De oplevering staat gepland in 2035. De bouwkosten zijn geraamd op €1,9 miljard waarvan Nederland reeds €912 miljoen heeft toegezegd. Er zijn circa 500 directe en 1.150 indirecte arbeidsplaatsen mee gemoeid. Er moet 4.000 M³ grond uitgeboord worden waarbij de overlast die dit veroorzaakt niet of nauwelijks aan de orde komt, laat staan de trillingen en mogelijke verzakkingen die door de enorme boringen ontstaan. Het mag duidelijk zijn dat BBB Limburg de voorbereiding, aanbesteding en de gevolgen van de ET zéér kritisch volgt. Alleen al de indicatieve cofinanciering in de exploitatiekosten voor de Provincie Limburg van €10 miljoen per jaar vastgelegd voor de komende 50 jaar is geen wenselijke situatie. Het kan en mag niet zo zijn dat in zo'n drukbevolkte regio, waar drie landen het voor het zeggen hebben, met zo'n bijzondere natuur, in zo'n uniek landschap, zo diep onder de grond een voor Europa ongekend project wordt gerealiseerd. Het kan zomaar -letterlijk en figuurlijk- een bodemloze put worden.

B Regionale vliegvelden zoals Maastricht Aachen Airport (MAA) zijn belangrijk voor de werkgelegenheid en economie. Het is daarom belangrijk dat wij als BBB achter deze lokale vliegvelden staan. MAA is belangrijke aandrijfveer voor zowel de nationale als regionale economie en is het een werkplek van bijna 3.000 mensen. Wij zien het belang van deze vliegvelden voor de regio's en dat moeten wij dan ook beschermen. Tegelijkertijd moeten de vliegvelden niet de regionale leefbaarheid onderuit halen. Dit is een lastige balans die wat ons betreft heel goed bewaakt moet worden en waarbij de leefbaarheid en gezondheid van boer en burger altijd voor economische belangen moeten komen. Daarnaast zullen we de financiële en overige gevolgen van de (recente) ontwikkelingen met betrekking tot MAA nauwlettend blijven volgen. Dit mede gezien de inmiddels door de provincie hierover nog definitief te maken afspraken met onder andere Schiphol Group. Ons uitgangspunt hierbij is dat MAA een omgevingsbewuste en toekomstbestendige luchthaven wordt, waarbij de financiële bijdragen van de provincie beperkt zijn. Hierbij is wat ons betreft ook van belang dat de overlast voor de omwonenden zo beperkt mogelijk moet zijn door bijvoorbeeld geen nachtvluchten toe te staan en te sturen op het gebruik van zo veel als mogelijk elektrische vliegtuigen en vliegtuigen met emissiearme motoren. Een toenemend aantal vrachtvluchten ter ontlasting van Schiphol, draagt hier niet aan bij.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- B** Erosiebeheer: Op dit vlak is er al veel bereikt door grondbewerking en de aanleg van buffers. Alleen bij extreme hoeveelheden water (zoals recent het geval was) zien we nog overlast en schade ontstaan. We zijn van mening dat de provincie en het waterschap aanvullende maatregelen zouden moeten subsidiëren. Deze extra maatregelen dienen om hevige afstroom in te dammen aan het begin van de oorsprong van de rivieren. Tevens gaan we onderzoeken op welke locaties kleine stuwmeertjes gevormd kunnen worden.
- B** De huidige treinverbindingen met onze buurlanden België en Duitsland zijn wat ons betreft onvoldoende. Er dient gestreefd te worden naar de komst van een betrouwbare drielanden-trein tussen Luik, Maastricht, Heerlen en Aken die goed aansluit op de Nederlandse, Belgische en Duitse intercity treinen.
- B** In samenwerking met de Vlaamse vervoersorganisatie De Lijn streven we naar de realisatie van een (tram)busverbinding tussen enerzijds Maastricht en Hasselt en anderzijds tussen Sittard-Geleen, Stein, Maasmechelen, Genk en Hasselt.
- B** Wateroverlast (Maas/Geul/Gulp) voorkomen en schadeafhandeling: Veel van de wateroverlast in Zuid-Limburg werd veroorzaakt door de hevige afstroom uit België en Duitsland. BBB Limburg zal overleg gaan voeren met onze buurlanden over de door hen te treffen maatregelen om deze overlast in de toekomst zo veel als mogelijk te beperken. Mocht dit overleg onvoldoende resultaat opleveren, zullen we ons beraden op aan onze grenzen te treffen extra maatregelen. Tevens zal BBB Limburg er bij de centrale overheid op aandringen om afspraken te maken met de grote verzekeringsmaatschappijen over de verzekering van waterschade ten gevolge van overstromingen ('horizontaal' water).
- B** Voor gemeente overschrijdende evenementen dient in de betrokken gemeenten een vergunning te worden aangevraagd en gepubliceerd. Dit om de inwoners van deze gemeenten tijdig te informeren en om eventuele overlast door gemotoriseerd en niet gemotoriseerd verkeer zoveel als mogelijk te beperken.

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

EXTRA BIJLAGE

BOVENPROVINCIALE ONDERWERPEN

- 01** BBB Limburg steunt de oprichting van een Constitutioneel Hof in Nederland, zoals ook al in 2018 door de Commissie Remkes is voorgesteld. Met de oprichting van een Constitutioneel Hof kunnen burgers laten toetsen of een wet in strijd is met de Grondwet.
- 02** Mensen die echt op de vlucht zijn voor oorlogen, of van wie hun leven en/of dat van hun gezin ernstig wordt bedreigd en dat kunnen aantonen, zijn welkom in Nederland, voor de tijd die daarvoor nodig is. Voorkeur heeft het, om ervoor te zorgen dat deze mensen in eigen regio's worden opgevangen. Dit maakt het gemakkelijker om deze mensen - wanneer dat weer mogelijk is - in te zetten bij de wederopbouw van hun land.
- 03** Immigranten die NIET uit een oorlogsgebied komen, moeten kunnen aantonen dat zij in Nederland vast werk en een onderkomen hebben. Als zij dit kunnen bewijzen én de Nederlandse taal goed machtig zijn, worden zij toegelaten. Na vijf jaar te hebben bijgedragen aan de Nederlandse maatschappij en economie, kunnen zij in aanmerking komen voor een permanente verblijfsvergunning.
- 04** Economische gelukszoekers zonder werk en inkomen worden niet toegelaten of zo snel mogelijk uitgezet naar eigen land. Nederland neemt alleen aantoonbare oorlogsslachtoffers of aantoonbaar ernstig bedreigde mensen op.
- 05** Landelijk wordt er ingezet op minder immigratie. Voedselschaarste leidt tot sociale onrust, armoede, burgeroorlogen en daarmee immigratiestromen. Dit is onwenselijk BBB Limburg bevordert dat Nederland deze landen gaat helpen met haar landbouwkennis om voedselzekerheid te verkrijgen en lokale redzaamheid te vergroten.
- 06** Meten = weten. Nieuw overheidsbeleid wordt gebaseerd op concrete meetgegevens in plaats van op aannames en modellen.
- 07** Lokale partijen krijgen naar aantal zetels in gemeenteraden en Provinciale Staten een gelijkwaardige partijsubsidie zoals landelijke partijen in de Tweede Kamer nu ook krijgen.
- 08** De persoonlijke voorkeur voor wat betreft natuur mag niet leidend zijn. We werken niet met wensnatuur, maar stellen reële natuurdoelen. Miljoenen euro's stoppen in kansloze projecten is verleden tijd.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- 09** De subsidiestroom naar 'goede doelen organisaties' en actiegroepen die politiek bedrijven, en zo het democratisch proces beïnvloeden, wordt gestopt. Voor (gesubsidieerde) natuurorganisaties geldt een openbare verantwoordingsplicht over geldstromen, winst en verlies.
- 10** BBB Limburg zal er landelijk op aandringen meer geld beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van behoevende regio's zoals dat ook in de Randstad gebeurt.
- 11** De schaalvergroting op velerlei vlakken (zorg, onderwijs, gemeenten) stopt. Dit leidt alleen maar tot extra managementlagen en hogere kosten terwijl de afstand tot de burger toeneemt.
- 12** We beperken de wet- en regelgeving. Er komt geen nieuwe wet- en regelgeving zonder dat er ook bestaande wetten en regels worden afgeschaft.
- 13** Er komt meer voorlichting en positieve aandacht voor de zorgsector in het onderwijs. Zo blijft ook in de toekomst de zorg voor mensen beschikbaar.
- 14** We pleiten voor minder nieuwe wet- en regelgeving, zodat de prijzen van producten en diensten door ondernemers niet (onnodig) verhoogd hoeven te worden.
- 15** Voor wat betreft het houden van exotische dieren door particulieren komt er een negatieflijst, met daarop alleen de soorten die:
  - a** Bewezen hebben dat ze ongeschikt zijn om door particulieren gehouden te worden, bijvoorbeeld omdat ze erg gevaarlijk zijn (bijv. katachtigen van > 5kg, apen van > 5kg).
  - b** Daarnaast gaat de overheid richtlijnen opstellen voor het houden van exotische exoten, zoals die ook in Duitsland bestaan. De overheid zorgt voor goede controle en handhaaft met strenge straffen.
- 16** De wetenschappelijke onderbouwing van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden bepaalt de toelating van beschermingsmiddelen en niet de emotie van de politiek.
- 17** Antibioticareductie is een goed streven, maar de zucht naar steeds minder antibioticagebruik, mag nooit leiden tot verminderd dierenwelzijn. BBB zal hier scherp op toezien. Dieren moeten - indien noodzakelijk - behandeld kunnen blijven worden met antibiotica. Een goede informatievoorziening zal de kennis hiervan in Limburg ten goede komen.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR LIMBURG

- 18** Het voeren van dieren met minder eiwit, om de stikstofuitstoot te verminderen, mag nooit leiden tot minder gezonde dieren. Agrarische belangenbehartigers krijgen de vrijheid een praktisch werkbaar systeem te ontwikkelen dat goed is voor dieren. Er komt geen verplichte reductie van eiwit in veevoer.
- 19** Er komen geen beleidswijzigingen zonder voorafgaande praktijkproeven bij representatieve bedrijven. Meten = Weten.
- 20** We voeren een praktisch uitvoerbaar mestbeleid in. Mest uitrijden wordt weersafhankelijk in plaats van kalenderafhankelijk. Bij het mestbeleid staat het vakmanschap, de kennis en de ervaring van de voedselproducent voorop.
- 21** Alle stikstofmaatregelen gaan van tafel en er komen geen nieuwe maatregelen. Zolang de agrarische sector onder het, door de EU verplichte, stikstofplafond blijft, is er in principe geen enkele reden om via miljarden kostende stikstofmaatregelen de natuur te herstellen. Dit betekent dat de provincie het huidige stikstofbeleid van ons kabinet dus niet steunt en niet zal gaan uitvoeren.
- 22** Er wordt gekeken naar doelmatige alternatieven voor de stikstofmaatregelen. Een verzuurd natuurgebied kan bijvoorbeeld heel eenvoudig worden hersteld door het toevoegen van kalk. Een methode die door boeren en tuinders al eeuwen wordt toegepast op hun eigen bodem. Ratio gaat boven emotie.
- 23** De zogenoemde Kritische Depositiewaardes (de hoeveelheid stikstof die mag neerslaan op een natuurgebied) zijn onhaalbaar. Er komen haalbare normen waardoor het mooie karakteristieke Limburgse landschap beschermd en beheerd blijft.